



„Itt vagyunk otthon”

A hetényi Tarczy Lajos Alapiskola pedagógusainak értékörző, identitáserősítő tevékenysége

A felvidéki Hetényben akkor jártunk legutóbb, amikor az „Értékek iskolája” projekt keretében Veszprém megyei pedagógusokkal, közösségsszervezőkkel látóutat szerveztünk az iskolába. Megismerkedtünk a pedagógusokkal, részt vehettük tanórákon, bemutatták helytörténeti gyűjteményüket. És nem utolsó sorban rácsodálkozhattunk a településről készült munkafüzetre, melyet közösen készítettek, és segédanyagként használnak számos tanórán. De ami számunkra mégis a legemlékezetesebb, az az elhivatottságuk, felelősségtudatuk, a településhez, magyarságukhoz való ragaszkodásuk. Munkájuk inspirálóan hatott ránk, ezért is osztjuk meg szívesen az iskola két vezetőjének gondolatait.

Uracs Marianna: *Kérlek, mutasd be az olvasóknak a települést, az iskolát, mit kell tudni rólatok?*

Czibor Angelika: Hetény Szlovákiában, Komáromtól 15 km-re található kisközség, aminek 1300 fő lakosa van, 85%-a magyar, a többi szlovák nemzetiségű. A lakosság idősödő, az utóbbi időkhöz a fiatalok elvándorlása volt a jellemző, de 2-3

éve azt tapasztaljuk, hogy vásárolják fel a házakat, költöznek ki Komáromból is, máshonnan is. Akik Hetényből elmentek, jönnek vissza, szóval reméljük, hogy a falunak van jövője. Magyar nyelvű óvoda, iskola működik nálunk. Az óvodában 25 fő körül vannak a gyerekek, az iskolában pedig 94-ről 110-re nő a létszám a jövő évben. Hetényi 60-65 fő, a többi mind beutazó a környező településekről. Magyarországi támogatással 4 éve sikerült megoldanunk egy iskolabusz beszerzését és üzemeltetését, most le kell cserélnünk nagyobbra. Az iskolában azon dolgozunk, hogy a fiatalok itt maradjanak, itt tele-



Czibor Angelika

pedjenek le, igyekszünk a gyerekek gondolkodásmódját úgy alakítani, hogy ők ide tartoznak. Olyan munkát végzünk, ami érték a szülőknek is, így a szülők elégedettek, ide hozzák a gyerekeket, nem viszik be Komáromba. Ennek alapja, hogy az iskolában a pedagógus gárda olyan összetételű és olyan képzett, hogy minőségi oktatást tudunk végezni, és tehetségfejlesztő programokat tudunk biztosítani a gyerekeknek. Művészeti iskolákkal, sportszervezetekkel is dolgozunk együtt, van modern táncoktatás, zongora, ének, karate, rajz, kézilabda, gitároktatás. A színjátszó csoport a Duna Menti Tavasz elnevezésű országos megmérettetésen idén is aranyéremmel minősítést kapott. Ezenkívül van egy bábcsoportunk, Écsi Gyöngyi vezeti. A gyerekek azáltal, hogy ilyen sok területen kapnak fejlesztést, és hogy művészek is foglalkoznak velük, magabiztosabbak, és ezt a középiskolában, illetve a későbbi életben is nagyon jól ki tudják használni. A mi iskolánkból kerültek ki azok a diákok, akik a felvidéki diákélet fő mozgatói, sőt a prágai, illetve a pozsonyi egyetem magyar diáktanácsainak elnökségében is dolgozik néhány egykori tanuló.

Prioritásként kezeljük már sok éve a regionális ismeretek átadását, mert tudjuk, hogy az erős gyökerekkel, az identitástudat kialakításával lehet elérni azt, hogy itt a felvidéki magyarság ne olvadjon, ne darálódjon be, mint ahogy a városokban, peremvidékeken tapasztalható. Ehhez szükséges a helyi értékek, hagyományok megismerése, átörökítése, éltetése.

U. M.: *Hogy indult nálatok ez a tudatos értéktartó, értékörző munka?*

C. A.: Mi megörököltük ezt, ugyanis az elődeink, akik itt tanítottak, foglalkoztak már a helyi értékekkel. Például a Duna Menti Tavaszra már annak idején is jártak a kollégák, a hetényi népdalokat népi játék formájában feldolgozták, az volt a címe, hogy „A fonóban”. Volt egy tanító néni, aki gyűjtötte, leírta a régi adatokat, ezeket Andrea kezdte összeszedgetni. 2000 után, amikor önállósodtak az iskolák, és meg kellett alkotni a saját iskolaprogramjainkat, jutott az eszünkbe, hogy a mi irányvonalunk lehetne ez a regionális nevelés, hiszen megvolt hozzá a rengeteg alapanyag.

Rancsó Andrea: Volt itt egy természetes közeg, úgy, ahogy Angelika mondja. Margitka tanító néni, Dékányné Éva néni, akinek néptáncsoportja volt, és ő például a szakdolgozatát a hetényi



Czipor Angelika



Tarczy nap 2018 – Mátyás király szőlőt kapál foglalkozás

népmeséből írta. A férje, Dékány Gyuri bácsi 30 éven keresztül volt az elnöke a Csemadoknak, és olyan énekkart működtetett, ami országos hírű volt, megnyerték a Fölzállott a pávát. Ők ezt teljes természetességgel csinálták, mi pedig örököltük tőlük a hivatástudatot, a közösséghez való ragaszkodást.

Amit még mérföldkönek látok, az a pápai Tarczy Lajos Általános Iskolával való kapcsolat. Amikor először érkeztek testvériskolánkból, Pápáról vendégek Nagy Zoltán igazgató úrhoz, hogy nem is igen tudják, hogy hol vannak. Nekünk ekkor már volt egy népviseleti gyűjteményünk, amit a polgári társulással gyűjtöttünk össze, kitaláltuk hát, hogy mutassuk be nekik. Az iskolában meg kiderült, hogy milyen híres a hetényi mese, ami arról szól, hogyan győzi le a hetényi szépasszony a subrikával az ördögöt, hát mutassuk meg azt is. És akkor az osztályban, Hovany Renáta kollégánóval összeraktunk egy kicsike kis kiállítást, asztalon voltak terítők, viseletes babák, de ha már iskola, mutassák be a kiállítást a gyerekek.

U. M.: *Mikor történt ez?*

R. A.: 12-13 évvel ezelőtt. Ők bemutatták, igen tetszett a vendé-

geknek, de hívtunk külsősöket is, a civil szervezetek képviselőit is a faluból, hogy nézzék meg ők is, és nagyon jó visszhangja volt. Élvezte gyerek is, vendég is, élveztük mi is a munkát. Következő évben már nagyobb kiállítást csináltunk, nem csak egy kis asztalt, kis termet tudtunk megtölteni az összegyűjtött helyi értékekkel, hanem egy nagyobb, így fokozatosan kinőtünk magunkat. Angelika mikor igazgató lett, ő mindjárt teret biztosított, a folyosó arra lett átalakítva. Vakartuk a fejünket, meg tudjuk-e tölteni...

C. A.: ...és azután meglepődtek, mert mikor összeállították az első helytörténeti kiállítást itt az iskola folyosóján, kiderült, hogy nem is elég a hely. Azóta minden évben több és több az anyag, és tudatosan gyűjtjük is a faluban. Amiket a sarokban látsz, azokat ma hoztam egy kiürítendő házból, meghalt a 94 éves néni, és a házat kiürítjük. Mondtam, hogy aszúros terítő, egyéb terítő kellene, és tényleg, aki ilyesmiről hall, az hozza. A kiállítás minden évben a Tarczy napon újul meg, s egy éven át láthatják a gyerekek, szülők, látogatók.

U. M.: *Apró lépésekkel haladt előre nálatok a helyi értékek meg-*

becsülése, a gyerekek érzékenyítése, az ezzel való foglalatosság, míg egy, az iskolai munka minden elemét átható, komplex rendszerré vált. Milyen lépcsőfokai voltak ennek a folyamatnak?

C. A.: Ahogy a kiállításanyagok gyűltek, lehetett erre építeni. Egyre több információ került a birtokunkba, az egyik tanító néni foglalkozott velem, kedvet kapott a másik is, a harmadik is, és mindenki elkezdte a maga szempontjából látni. Például az egyik kolléganőnk, Keszeg Ildikó, az aszúrozást tanította meg a gyerekekkel a napköziben, de emellett elkezdett húsvétvárót, tökfesztivált és karácsonyvárót is szervezni a faluban. Régi kézműves emlékeket, technikákat kezdett feltárni, megkérte az öreg néniket, bácsikat, hogy jöjjenek el, mutassák meg a gyerekeknek, dolgozzanak velük együtt. De nemcsak a gyerekek, hanem a rendezvényeken, közösségekben a felnőttek is megtanulhatták az aszúrhímzést. Akkor Kotiers Éva kolléganőnek eszébe jutott, hogy feldolgozzák a régi hetényi meséket, megtanította a gyerekeknek a hetényi népdalokat. Csintalan Márta kolléganőnk, akinek számos régi szerszám, illetve berendezési tárgy van a birtokában, megismertette az érdeklődőket a kendertermesztés, illetve a kötélfontás egykor használt eszközeivel. És ahogy mindenki a magáét hoztatta, összeállt egy hatalmas ismeretanyag. 2012-ben kiírták a „Korszerűen a Régióért” európai uniós pályázatot, ami arról szólt, hogy korszerű oktatási módszerekkel vigyünk valami újat a tanításba. Ekkor azt találtuk ki, hogy az egyik terület legyen a regionális nevelés, és ami összegyűlt helytörténeti anyagunk van, abból meg tudunk csinálni egy munkafüzetet. Mindenki beleteheti, ami az övé, amit ő hozott, kutatott. 2 éves projekt volt, 136.000 euró értékben, és ennek keretében a pedagógusoknak azt a plusz munkáját, amit ebbe befektettek, ki lehetett fizetni. Ez

is motiváló erővel hatott, mert kis iskolaként mi csak alapfízest tudunk kapni. Így sikerült összeállítani ezt a munkafüzetet, de úgy, hogy mindenki kivette a részét. A meséket, dalokat, társasjátékokat Éva tette bele, Renáta tanító néni, akinek nagyon jó a kézügyessége, rajzolt a munkafüzetbe, attól lett olyan csinos, vonzó. Profi grafikus is megfizethettünk, aki sokat segített. Oda-vissza mentek folyamatosan a cikkek, rajzok, képek.

U. M.: *És nagyon jól tudjátok használni, mindenféle órán tudtok ebből csemegézni.*

C. A.: Igen, de azért a pedagógusok kreativitásán is sok múlik. Használják történelmen, zenén, földrajzon, polgárin, biológián, alsó tagozatosok a honismeret, természetismeret órán.

R. A.: De lehet tornaórán is, benne vannak a régi, népi játékok is.

C. A.: Projektnapokat is szoktunk csinálni, vagy amikor a Tarczy-napokra készülünk, mindig megszabjuk, hogy mi legyen az adott év témája, és a gyerekeknek olyan foglalkozásokat tervezünk be, amik azokhoz a témákhoz kapcsolhatók. Ehhez is használjuk a munkafüzetet, illetve van olyan téma, aminek az alapja benne van

a munkafüzetben, de van olyan is, ami már azóta merült fel. Például a Gergely-járás még nincs benne, de a gyerekekkel már megcsináltuk.

U. M.: *A munkafüzet egy állapotot tükröz tehát, néhány év múlva lehetne egy újabb munkafüzetet vagy második kiadást megjelentetni.*

C. A.: Igen, készülünk is egy európai uniós projektre, jövő szeptemberben indul, ez is 2 éves, viszont itt más a prioritás, az olvasási, a matematikai és természettudományi kompetenciák fejlesztése. De a természettudományi kompetenciák közé most is be tudjuk tenni azt, hogy az itt őshonos, régi gyümölcsfákat, bokrokat, évelő növényeket telepítsük be, parkosítsunk, táblázzuk, gyerekekkel írjuk rá, mit kell róla tudni. Be tudjuk tenni, hogy a gyerekekkel bejárjuk a környéket, elmegyünk a régi dűlőnevekkel megnevezett területekre.

U. M.: *Tanítjátok a környezetekben is, hogy hogyan kell ügyesen projektet tervezni.*

R. A.: Kell, hogy az iskolának legyen egy kisugárzása, kihatása a tágabb közösség felé. Részben amiatt, mert egyre több nevelési feladatot kell felvállalnunk az oktatás mellett. De azért is, mert a Felvidéken



Mézesnap Tarczyban

nincs külön területként közművelődés, fel kell ismerni a pedagógus gárdának, hogy ezt a feladatot is részben az iskolák látják el. Azáltal, hogy én a gyereket tanítom, neveltem, a jövő generációját építem, de hatással vagyok a szülőkre, lakosokra is.

C. A.: Felnőtt egy olyan szülőgeneráció, akik a közművelődésből kipottyantak. Ezért nekünk nem csak előre kell nézni, s a jövő generációját nevelni, hanem sokszor a szülőket is. Nálunk nincs művelődési ház, nincs egy olyan szintér a faluban, ahol színpadon, méltó körülmények között fel tudnánk léptetni a színjátszó csoportot, bábcsoportot, akár egy tanévzárót megtartani, ez örületesen hiányzik nekünk. Most például a tanévzárót úgy terveztük meg, hogy lássák a szülők is, mennyit dolgoztunk egész év alatt, délután 5 órára tettük, és megtűzdeltük kulturális bemutatókkal, programokkal. Itt az iskolaudvaron tartottuk meg, mert egyszerűen nincs akkora helyiség.

U. M.: *Szerencsések volt, hogy jó idő volt. Sokan eljöttek a szülők közül?*

C. A.: Sokan, és nagyon tetszett nekik, ahogy mi a gyerekekkel bábunk, foglalkozunk az értékekkel, ahogy ezt a gyerekek magukévá teszik. A gyerekek részéről pedig

azt tapasztaljuk, hogy hallgatnak ránk, értékelik a munkánkat, és elfogadják tőlünk, amit mondunk, hisznek nekünk, és ezt továbbítják a szülők felé.

U. M.: *Ha nincs is közösségi tér, de vannak közösségek, ugye? Említettetek egy-kettőt.*

R. A.: A Mozgássérültek Alapszervezete jól működik, nekik van klubhelyiségük a Lilla Galéria épületében, 20-22 fős társaság.

C. A.: Az óvoda, az iskola és ez a szervezet tartja együtt például a Széchenyi-emléknapot.

R. A.: Nagyon aktív a Villa Herten Polgári Társulás, amit a férjem alapított. És azóta, ami nem megy az iskolában, mert a keretek végesek, meg tudjuk csinálni a társuláson keresztül. Részben a tagok bevonásával, részben azzal, hogy a civil szervezetek tudnak pályázni például a Bethlen Gábor Alap forrásaira vagy Nyitra Megye Önkormányzatához. Rengeteg helyre pályázunk, kicsiket is, mert nekünk az is segítség. Vakmerő vágyunk, hogy legalább a tetőteret alakítsuk ki az iskolán, ezt látjuk járható útnak, hamarabb megvalósítható, mint az önálló kultúrház. Amikor alpolgármester voltam, prioritásként kezeltük a kultúrházat, de ehhez meg kell lennie az anyagi alapnak, az igyekezet kevés.

U. M.: *Mik a további terveitek?*

R. A.: Az egyik gyerek mondta nekem egyszer, hogy ezt meddig lehet csinálni, van-e még valami, amit nem gyűjtöttünk fel? Van, nagyon sok van, a téma az utcán hever, csak nyitott szemmel kell járni. Én azon aggódom, hogy a lendület abbamarad, mert ebbe el lehet fáradni.

C. A.: A másik probléma, hogy jönnek utánuk a tantestületbe az újabb generációk, szeretnénk, hogy átvegyék tőlünk, megérezzék és tudják folytatni, amit mi elkezdtünk. Azt tapasztaljuk, hogy ha hetényi származású, itteni gyökerekkel rendelkező kerül közénk, megérinti, és ő is bekapcsolódik ebbe a munkába. A fiataloknak remélhetőleg jönnek majd az új ötleteik, mi pedig örömmel fogadjuk, ha továbbviszik a dolgot. Például Dékány Évike férje hagyományos vőfély, rengeteg lakodalmon részt vesz márciustól október végéig, és ő ezeket a rigmusokat ismeri, tudja, és nagyon jól használja is.

R. A.: További lehetőség a digitalizáció. Egy dolog, hogy mi itt összegyűjtjük, feltöltjük az iskola honlapjára az értékeket, de, hogy utána mi történik vele, az kérdés. Azt frissíteni kell, azzal dolgozni kell, hogy élő maradjon, megmaradjon a köztudatban. Ne az legyen, hogy 10 év múlva megint előkerül, hogy foglalkozunk a leventékkel, mert elfelejtődött, hogy mennyi mindent tudtunk már egyszer erről. A másik, hogy akár tetszik, akár nem, a fiatalokat a digitalizáció, a számítógép érdekli, viszont ehhez a munkához kell a személyes kapcsolat is. Azt kell ügyesen kitárolni, hogy tudom a kettőt ötvözni, és feldolgozni a témát, hogy mindekihez eljusson.

Például az Oral History (elbeszélő történelem) módszere: elmegek beszélgetésre 2-3 gyerekkel, riportot készítünk, azt feldolgozzuk. Leírják, megbeszéljük, de azt pontosítani kell levéltári adatokkal,



Cirokseprű Rancsó Dezsővel

korhú dokumentumokkal. Van, aki kérdésben jó, van, aki a kamerát kezeli, megvágja az anyagot, van, aki levéltárban kutat. Például Dékány Gyuri bácsi, aki majd 30 évig a Csemadok elnöke volt, eljött egy beszélgetésre. Ő aztán megélte a dolgokat a szocializmus idején is, utána is, tehát sok mindenről tud beszélni. Számára nagy kihívás volt, hogy egy 12 éves gyerek szintjén tudjon mesélni, kicsit a politikáról is. Két tanítási órát rászántunk, elmondta a történeteket, hozott képeket, élvezhető volt az előadás, a gyerekek figyeltek is. Utána megbeszéltük, mert kell az azonnali visszacsatolás, hogy mit hallottak. Ezután otthon le is íratom velük, ebből már látom, hogy ki mit vitt el belőle, ki mennyire igényes. De a videofelvétellel is foglalkozunk, bár a videót nekem kell otthon megcsinálni, mert az iskolai gépeken erre nincs program. Ha már megvan, akkor ott a YouTube csatornánk, nézzük meg, akkor megint tudunk beszélni róla. Nagyon jó volt a Művelődési Intézet versenye, a „Hétköznapi hőseink”, mert erre rá tudtak csatlakozni a gyerekek az elkészült filmekkel.

U. M.: *Komoly felkészülést, tervezést kíván egy téma feldolgozása. Mi lesz a következő?*

R. A.: Igen, a Tarczy-emléknap témája. Volt már a kitelepítettek történetétől a focitörténetig sok minden, idén december 6-ra a babonák, hiedelmek, népszokások, népi gyógymódok lesz. Nekem a nyáron ki kell találnom a keretét, merre tudok a gyerekekkel elmenni. Meg kell mondanom, hogy most ezt keressétek, ezt gyűjtsétek otthon, vagy hozzatok régi képeket. Persze nem fogja az egész felső tagozat csinálni, leszükül a kör, és nem minden család, szülő kapcsolódik be aktívan. Azt kell kitalálnom, hogyan tudunk terjeszkedni szélesebb körbe. A drukkerjáték tavalý a Szlovákiai Magyar Műve-



Gólyafalva – gólyakészítés

lődési Intézetnél jó volt: megvolt a csapat, amelyik versenyzett, és szerzett magának drukkerket. Nekik is kellett feladatokat megoldani, és ez nagyon jó volt arra, hogy a közösséget erősítse, bevonja a külső kört, akár barátokat, szülőket. Én is azt szeretném, hogy a téma szélesedjen. Mert az egy dolog, hogy bemutatja a 6. osztály, a 12 gyerek pedig nagyon szépen elmondja a „hajlok” mibenlétét a többieknek...

U. M.: *Bocsáss meg, mi az a hajlok?*

R. A.: A pincék, pincesorok neve nálunk, azért így hívják, mert meghajolsz, hogy az alacsony ajtón beléphess. Szóval a hatodikosok voltak a tanító nénik, tanító bácsik a témában.

C. A.: Amikor egy témanapra készülünk, sok meghívott vendég van, s ezért a gyerekek nem ott mondják el először a kiállítás bemutatását. Ahogy elkészül a kiállítás, a gyerekek, akikkel Andrea feldolgozta a témát, minden osztálynak elmondják, s ezáltal az egész iskola megismerkedik vele. Ott kérdezhetnek, így tudja Andrea a bemutatót bővíteni, hogy mindenkinek minden érhető, világos legyen. Tehát minden gyerek találkozik egy-egy kiállítási anyaggal, illetve részletes bemutatásával. Sok gyerekekkel kezdenek el dolgozni, és azután végül az a 3-4, a legjobbak,

érdeklődők, mehetnek például a Kincskeresők versenyre.

U. M.: *A hagyományos értelemben vett települési értéktár működik nálatok?*

R. A.: Igen, a települési értéktárunk az iskola meg a Polgári Társulás, a bizottságban mi tanító nénik vagyunk benne. Hetény magyar település volt, és én a jövőképeimben azt szeretném látni, hogy 50 év múlva is magyar település legyen. Ezért nagyon fontos maga az értéktárfeltárás. Hogy ha ide új utcát nyitunk, jönnek más nemzetiségű lakosok, számukra az evidens legyen, hogy magyar faluba jönnek, és ezen semmi nem változtathat. Az iskola részéről biztosan jók ehhez a helytörténeti kiadványok. Nyitra melléken tapasztaltuk azt, hogy a betelepült új lakosok sokkal aktívabbak, összetartóbbak voltak, és ma már azt mondják, hogy az egy ősi szlovák falu. Egy magyar iskolának közösségben kell gondolkodni, ezt nem szabad elengednünk, erre kell a hangsúlyt fektetnünk minden egyes iskolai tevékenységénél.

U. M.: *Mély nyomot hagytok ezekben a gyerekekben.*

C. A.: Amikor elkezdődött Magyarországon a „Határtalanul” program, hetedikeseket, középiskolásokat hoztak a Felvidékre kirándulni, hozzánk is. Az ide érke-

zó gyerekek egymásnak mondták csodálkozva, hogy itt mindenki magyarul beszél. Akkor azt mondtuk, hogy mutassuk meg, hogy a felvidéki magyar iskola miről szól, egy felvidéki falu hogyan is néz ki. Úgyhogy készítettünk falubemutatót, iskola bemutatót, az összes gyereket, az összes csoportot végigvizsgáljuk itt a folyosón, és mindig valami értékadó foglalkozást teszünk be.

U. M.: *Többször is szóba került a pápai Tarczy Lajos Általános Iskola, amellyel szoros kapcsolatban álltok. Ez hogyan alakult ki?*

C. A.: Ők találtak meg bennünket, az interneten bukkantak ránk. Érdekes, hogy mindkét iskola frissen vette fel a nevét, és mindketten kerestük a kapcsolatot. Tarczy Lajos Hetényben született, Pápan pedig a Református Kollégium nagyhírű professzora volt. Itt, a Tarczy napok keretében rögzítettük a testvériskolai kapcsolatot. Azóta járnak hozzánk a „Határtalanul” program keretében, Tarczy-napra. Mi pedig megyünk a Nagy László szavalo versenyre, a helyesírási, anyanyelvi versenyre. Most októberben is készülünk módszertani napokra. Az iskolánkból több gyerek is a Református Kollégiumban végzett, így a Refibe is ellátogatunk.

U. M.: *Így a beszélgetés végén, ha valaki úgy gondolná, hogy a ti példátok inspirálja, és szeretne belevágni ebbe a folyamatba, mit tudnátok mondani, mi kell ahhoz, hogy elkezdje?*

C. A.: Mindenképpen csapatra van szükség, elhivatottságra, munkabíráásra.

R. A.: Jó, ha a család mellette van.

U. M.: *És egy elkötelezett iskola-vezetés. De a pénzt nem mondtátok.*

R. A.: Mert abból van mindig a legkevesebb. Ötletesnek, kreatívknak kell lenni, hogy minimális pénzből boldoguljunk. Ezenkívül az intézményi háttér nagyon fontos.

C. A.: Nem minden iskolában teszik lehetővé, hogy a nyomtatókat, fénymásolókat szabadon használhassák a kollégák. Szerintem mi az iskolában erre költjük a legtöbbet. De így lehet, ha tudjuk biztosítani, hogy a munkájukhoz szükséges anyagokat megcsinálhassák.

R. A.: Kérdezted, hova lehet még fejlődni. Azokat a gyerekeket, akik már elballagtak, de mi kineveltük őket, és tudják, milyen az értéktartó munka, továbbra sem kellene elengedni. Azt mondanám neki: kedves, megtanultuk az alapjait az értékgyűjtésnek, nyáron menj ki 1 hónapra a hetényi temetőbe, fényképezd, gyűjts anyagot, írd össze, kapsz érte honoráriumként 200 eurót, mert annyi a diák-

fizetés. Megcsinálja, szívesebben csinálja, nekem is jó, neki is jó, és van megint egy anyagunk, amivel tudunk dolgozni. De ehhez anyagiakra lenne szükség.

C. A.: Máskülönben elmegy a McDonaldsba, órábérbe.

R. A.: Az értéktartó munkával jó szándékú embereket vonzunk magunk köré. Nekünk szerencsénk volt, mert mindig megtaláltuk a jó embereket vagy ők találtak meg minket. Én bízom abban, hogy mindinkább felismerik, milyen fontos része a nevelésnek, a művelődésnek a mi munkánk. Ha a gyerekem el is megy Japánba, akkor is magyar fog maradni, akárhova kerül a világban, a gyökerei mindig meglesznek, és ezt mi alakítottuk ki benne.

BALOGHNÉ URACS MARIANNA több mint 30 éve dolgozik a közművelődésben, ebből 24 évet Pápan, a Jókai Mór Művelődési és Szabadidőközpontban töltött művelődésszervezőként, szakmai csoportvezetőként, majd igazgatóként. Elsősorban színházi előadások szervezésével, a színházi neveléssel és drámapedagógiával foglalkozott, de dolgozott a felnőttképzésben és szervezett számos rendezvényt is. Több hazai és EU-s projektpályázatot írt és bonyolított le, melyek a közösségfejlesztéstől a civil összefogáson keresztül az önkéntességig sok-sok területet öleltek fel. Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóságát vezeti.

CZIBOR ANGELIKA 24 éves gyakorlattal rendelkező biológia-kémia szakos pedagógus, 2009 óta a hetényi Tarczy Lajos Alapiskola igazgatója. Az iskola programjának profilja a regionális nevelés beépítése az egyes tantárgyak oktatásába. 2012 és 2014 között egy nagyszabású EU-s projektet vezetett, mely a beszédes „Korszerűen a régióért” nevet viselte. Ennek keretében a teljes tantestület közreműködésével elkészült az iskola helytörténeti munkafüzete, melynek egy részét maga írta. A regionális nevelés beépítésének jó gyakorlatát kolléganőjével, Rancsó Andreával különböző fórumokon rendszeresen prezentálják.

Szervező és támogató munkájának köszönhetően az iskolában sokrétű tehetséggondozás folyik, mely alapul szolgált az intézmény Tehetségpontként való regisztrációjához. A Mentor Tehetségsegítő Tanács tagjaként részt vesz a Hevesy Kémia Verseny felvidéki fordulójának szervezésében, lebonyolításában.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége keretein belül rendszeresen részt vesz országos rendezvények, szakmai konferenciák szervezésében, lebonyolításában. 2018-tól a SzMP Sz Komáromi Területi Választmányának alelnöke, az Országos Választmány tagja.

PAEDDR. RANCÓS ANDREA pedagógusi diplomáját a Nyitrai Pedagógiai Főiskolán szerezte. Történelem-földrajz szakos tanárként Madaron kezdett dolgozni. Jelenleg a Hetényen működő Tarczy Lajos Alapiskola pedagógusa. Közben elvégezte az etikai nevelés és az informatika szakot is.

2007-ben férjével, Rancsó Péterrel együtt megalapították a Villa Heten Polgári Társulást, melynek célja a község helytörténetének, tárgyi emlékeinek gyűjtése, feldolgozása. Andrea a gyűjtött adatokat, információkat a tanítványaival való foglalkozásai során is felhasználja. Gyakorlati tapasztalatait a helytörténet tanításának módszertanából írt kisdoktori szakdolgozatában is megfogalmazta.

2012-ben és 2013-ban egy európai uniós projekt keretében a digitális technológiák felhasználásának lehetőségeit oktatta a történelem tantárgy keretein belül. A módszertani központ szakmai tanácsadójaként 3 munkájában is a helytörténet oktatásával foglalkozott. Aktív tagja a Kincskereső, regionális értékeket kutató diákok országos konferenciáját szervező csapatnak, a Mentor Felvidéki Tehetségsegítő Tanács, valamint a Felvidéki Magyar Értéktár Bizottság szakmai alelnöke. Kezdeményezője volt a Hetényi Értéktár létrejöttének és önkéntesként részt vesz a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet munkájában is.